

AET Hukuku Düzenlemeleri Işığında Tek Kişilik Anonim Şirket

A Single-Member Company in the Light of the European Economic Community Law Regulations

Av. Cüneyd GÜRCAN(*)

Öz:

Avrupa Topluluğu yönergeleri doğrultusunda, bir şirketin paylarının bir kişide toplanması ile bu şirketin tek kişilik şirket haline gelmesi durumunda bu şirketin tek kişilik şirket olduğu ile tek kişinin kimliğinin birlikte dosyasına işlenmesi veya kamuya açık bir sicile tescil edilmesi şarttır gibi düzenlemelerle Üye Devletler üçüncü kişilerin haklarını koruyucu önlemler alabilirler.

Bu çalışmada, bu uygulamanın Türk Ticaret Kanunu'nda nasıl düzenlendiği konusu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Avrupa Ekonomik Topluluğu, Tek Kişilik Anonim Şirket, Pay, Paydaş, Türk Ticaret Kanunu.

Abstract:

Considering the European Directives, certain safeguards may be taken for the protection of the interests of third parties by the Member States countries, likewise where a company becomes a single-member company because all its shares come to be held by a single person, that fact, together with the identity of the sole member, must either be recorded in the file or entered in the register and accessible to the public.

In this study, it has been studied, how this regulation has been adopted to Turkish Commercial Code.

Keywords:

European Economic Community, Single-Member Company, Share, Shareholder, Turkish Commercial Code.

(*) 1 Numaralı İstanbul Barosu Avukatı.
E-posta: cuneyd.gurcan@gurcanlaw.com.
Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-9389-9710>.
Makale Gönderim Tarihi: 14.09.2020.
Makale Kabul Tarihi: 08.04.2021.

GİRİŞ

Resmi Gazete'nin 14.02.2011 tarih, 27846 sayısında yayınlanan 6102 Kanun numaralı Türk Ticaret Kanunu (bundan böyle "TTK" olarak anılacaktır) bir önceki yürürlükten kalkan 6762 sayılı Ticaret Kanunu'ndan (bundan böyle "Eski TK" olarak anılacaktır) farklı bir ticari düzenlemeyi uygulamaya getirmiştir.

Resmi Gazete'nin 14.02.2011 tarih, 27846 sayısında yayınlanan 6103 sayılı Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun ile de TTK'nın nasıl uygulaması gerekeceği hususlar belirlenmiştir.

TTK'nın uygulaması ile çeşitli yönetmelikler ve tebliğler yayınlanmıştır.¹

¹ YÖNETMELİKLER

1. Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik (RG: 28 Ağustos 2012 - 28395)
2. Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporlarının Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik - (RG: 28 Ağustos 2012 - 28395)
3. Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik - (RG: 28 Ağustos 2012 - 28395)
4. Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik - (RG: 28 Kasım 2012 - 28481)
5. Bağımsız Denetim Yönetmeliği - (RG: 26 Aralık 2012 - 28509)
6. Ticaret Sicili Yönetmeliği - (RG: 27 Ocak 2013 - 28541)
7. Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik - (RG: 31 Mayıs 2013 - 28663)

TEBLİĞLER

1. Kâr Payı Avansı Dağıtımı Hakkında Tebliğ (RG: 9 Ağustos 2012 - 28379)
2. Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Birikimli Oy Kullanımına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Ağustos 2012 - 28396)
3. Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Ağustos 2012 - 28396)
4. Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Ağustos 2012 - 28396)
5. Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ - (RG: 19 Ekim 2012 - 28446)
6. Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Aynı Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ - (RG: 30 Ekim 2012 - 28453)
7. Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ - (RG: 15 Kasım 2012 - 28468)
8. Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ - (RG: 19 Aralık 2012 - 28502)
9. Mal ve Hizmet Tedarikinde Alacaklıya Yapılan Geç Ödemelere İlişkin Temerrüt Faiz Oranının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Aralık 2012 - 28512)
10. Münfesih Olmasına veya Sayılmasına Rağmen Tasfiye Edilmemiş Anonim ve Limited Şirketler ile Kooperatiflerin Tasfiyelerine ve Ticaret Sicili Kayıtlarının Silinmesine İlişkin Tebliğ - (RG: 30 Aralık 2012 - 28513)
11. Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ - (RG: 14 Şubat 2014 - 28913)
12. Şirket Kuruluş Sözleşmesinin Ticaret Sicili Müdürlüklerinde İmzalanması Hakkında Tebliğ (RG: 6 Aralık 2012 - 29910)

TTK'nın Gerekçesi'nde bu kanuna neden ihtiyaç duyulduğu detaylı olarak açıklanmıştır.

TTK'nın çıkarılmasında etkili olan sebepler olarak ana hatlarıyla;

I. 6762 sayılı Kanunu Doğrudan Etkileyen Gelişmeler

II. AB Tam Üyelğine Aday Olma, Müzakerelere Başlanması Kararı ve “Müzakere Eden Ülke” Konumu

III. Teknolojik Gelişmeler ve İnternet

IV. Uluslararası Piyasaların Bir Parçası Olmak

V. Ticaret Kanununu Etkileyen Yeni Kanunlar

C) Çeşitli Avrupa Ülkelerinde Ticaret Hukuku Reformu

II. Avrupa Ülkeleri

III. AET/AT Hukuku

olarak belirlenmiştir.

TTK'nın AET/AT ile ilgili Gerekçesi aşağıda yer almaktadır.

AET/AT'in uyumlaştırma yönergeleri ile ortak hukuk yaratan tüzükleri ortaya bir “Avrupa şirketler hukuku” çıkarmıştır. Bu yönergelerin ve tüzüklerin düzenlediği konular ve getirdiği kurumlar, şirketler hukukunun güncel sorunlarından kaynaklanmakta, yeni kuramlarla öğretileri yansıtmakta ve reform hedeflerini göstermektedir. 68/151 sayılı ve 09/03/1968 tarihli, “kamuyu aydınlatma yönergesi” diye anılan birinci şirketler hukuku yönergesi,² ultra vires kuralını kaldırmıştır. Ayrıca aynı yönerge tescil edilen bir şirketin geçersizliğinin ileri sürülemeyeceğini, ancak kısa bir hak düşürücü süre içinde fesih davası açılabilceğini öngörerek tescilin sağlığa kavuşturucu etkisi öğretisine genellik kazandırmıştır. Bu yönerge genel olarak şeffaflığı ve organların işlemleri konusunda üçüncü kişileri koruyucu kuralları geliştirmiştir. 77/91 sayılı 13/12/1976 tarihli, kuruluş ve sermayenin korunmasına ilişkin “sermaye yönergesi” diye anılan ikinci yönerge,³ sermayenin korunması ilkesini pekiştirmiş, bir şirketin kendi hisse senetlerini iktisabı kurumuna devrimsel bir boyut kazandırmıştır. 78/855 sayılı ve 09/10/1978 tarihli şirketlerin birleşmeleri hakkında üçüncü yönerge,⁴ gerek birleşme türleri, gerek alacaklıların ve pay sahiplerinin korunması yönünden, yeni bir açılımdır. 78/660 sayılı ve 25/07/1978 tarihli, bazı ortaklıkların yılsonu finansal tablolarına ilişkin dördüncü yönerge,⁵ şeffaflık ve dürüst resim

13. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (RG: 15 Eylül 2018 - 30536)

² Official Journal (OJ) of European Union (EU) L 65 -14.03.1968.

³ OJ L 26 of EU 31.01.1977.

⁴ OJ L 295 of EU 20.10.1978.

⁵ OJ L 222 of EU 14.08.1978.

verme öğretilerinin şirketler öğretilerine egemen olmasını sağlayan ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının uygulanmasının yolunu açan ayrıntılı bir metindir. 82/891 sayılı ve 17/12/1982 tarihli şirketlerin bölünmelerine ilişkin altıncı yönerge,⁶ bölünme kavram ve türlerinin tanımında, kısmî küllî halefiyet ilkesinin uygulamaya konulmasında, koruma ve sorumluluk hukukunda yol gösterici olmuştur. 83/349 sayılı ve 13/06/1983 tarihli, konsolide hesaplara ilişkin konseyin yedinci yönergesi⁷ ile 84/253 sayılı ve 10/04/1984 tarihli, kanunî denetleme sorumluluğu taşıyan kişilerin, yani denetçilerin şirket hesaplarına ilişkin finansal tabloları onaylamasına ilişkin sekizinci yönerge⁸ de, konusunda önemli bir düzenlemedir. 89/666 sayılı ve 21/12/1989 tarihli, başka bir ülkenin hukukuna tâbi bazı ortaklıkların üye ülkelerden birinde şube açmalarına ilişkin onbirinci yönerge⁹ ile 89/667 sayılı tek ortaklı, sınırlı sorumlu (kapalı) ortaklıklara ilişkin onikinci yönerge¹⁰ ve 2001/86 sayılı ve 08/10/2001 tarihli, Avrupa Ortaklığına İşçilerin Katılmalarına İlişkin Yönerge¹¹ de ulusal hukukları geliştiren metinlerdir.¹²

Yönergeler, sadece AB üyelerine ve üye adaylarına, şirketler hukuku ile ilgili bir reform konuları katoloğu sunmakla kalmamış, aynı zamanda bazı ülkelerde hakim, olumsuz görüşleri de etkisiz hâle getirmiştir. Tek kişilik anonim ve limited şirket yönergesi ve 19/07/2002 tarihli ve 1606/2002 sayılı, Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanmasına İlişkin Avrupa Tüzüğü (75 No.lu paragrafta bakınız) bu niteliktedir. Hemen hemen tüm ticaret hukukçularının karşı olduğu sınır aşan birleşmelere ilişkin onuncu yönerge tasarısı da bu konuda diğer bir örnektir.¹³

Gerekçeler arasında yer alan “Tek kişilik Anonim Şirket” ve “Limited Şirket” kavramı ilk olarak Official Journal of the European Union’un 30.12.1989 tarihli sayısında “Tek Kişilik (Üyeli) Sınırlı Sorumlu Ortaklıklara İlişkin Konseyin 89/667/EEC On İkinci Yönergesi”nde belirlenmiştir.^{14, 15}

⁶ OJ L 378 of EU 31.12.1982.

⁷ OJ L193 of EU 18.07.1983.

⁸ OJ L 126 of EU 12.05.1984.

⁹ OJ L 395 of EU 30.12.1989.

¹⁰ OJ L 395 of EU 30.12.1989.

¹¹ OJ L 294 of EU 10.11.2001.

¹² TTK Gerekçe III’üncü Bölüm AET/AT Hukuku 2 no.lu madde 34’üncü paragraf Şirketler Hukuku.

¹³ TTK Gerekçe III’üncü Bölüm AET/AT Hukuku 2 no.lu madde 34’üncü paragraf Şirketler Hukuku.

¹⁴ Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, 2020 s. 3 ve ilgili sayfanın 1 numaralı dipnotu.

¹⁵ Twelfth Council Company Law Directive of 21 December 1989 on single-member private limited -liability companies (89/667/EEC), La douzième directive 89/667/CEE du Conseil du 21 décembre 1989 en matière de droit des sociétés concernant les sociétés à responsabilité limitée a un seul associé.

Bu Yönerge 2009 yılında yeni bir sayı almıştır.¹⁶

Bu Yönerge “Directive 2009/102/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 in the area of company law on single-member private limited liability companies (codified version)”¹⁷ (16 Eylül 2009 tarihli 2009/102/AT sayılı tek kişilik (üyesi) sınırlı sorumlu Ortaklıklara ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konsey’in Yönergesi- yasalaşmış metin) olarak düzenlenmiştir.

TTK’nın Gerekçesi’nde de belirtildiği üzere tek kişi ile kurulan veya tek kişi ortaklığa dönüşebilen, tek pay sahipli anonim şirket ile tek pay sahipli limited şirket düzenlemeleri uygulamaya kazandırılmıştır.

Böylelikle Eski TK düzenlemesi uyarınca ortaklık sayısını sağlayabilmek için gerçek sermayedar olmayan kişilerin bir araya gelmesinin (iğreti kuruluş)¹⁸ önüne geçilmek istenmiştir.

Limited şirketlerde kurucu sayısına ilişkin düzenleme TTK 574. maddededir.

Ancak, bu çalışmada 6102 sayılı TTK düzenlemesi uyarınca tek kişilik anonim şirketin hukuki yapısı incelenmiştir.

I. 6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU KAPSAMINDA ANONİM ŞİRKETLERİN TEK PAYDAŞLI YAPISI

TTK anonim şirkette bir paydaşın bulunduğu durumu III. Bölüm KURUCULAR başlıklı kısımda 338. maddede düzenlemiştir.

TTK 337. maddesindeki düzenleme kurucunun kim olduğuna ilişkindir.

Devam eden madde olan TTK 338 de ise anonim şirketin hem kuruluşunda hem ticari faaliyetlerine devam ederken sahip olabileceği asgari paydaş sayısı belirlenmiştir.

Buna göre;

2. Asgari sayı

MADDE 338- (1) Anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır. 330’uncu madde hükmü saklıdır.

(2) Pay sahibi sayısı bire düşerse, durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazılı olarak bildirilir. Yönetim kurulu bildirim aldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, şirketin tek pay sahipli¹⁹ bir anonim şirket olduğunu tescil ve ilan ettirir. Ayrıca,

¹⁶ Tekinalp, s. 3 - 1 numaralı dipnot.

¹⁷ Directive 2009/102/CE Du Parlement Européen et Du Conseil du 16 septembre 2009 en matière de droit des sociétés concernant les sociétés à responsabilité limitée a un seul associé (version codifiée).

¹⁸ Tanım için bkz Tekinalp, s. 19.

¹⁹ Şirket tek pay sahipli değildir. Şirket tek paydaşlı bir şirkettir. Maddede payın tek olduğu belirtilmektedir. Hâlbuki paydaş sayısı tektir.

hem şirketin tek pay sahipli²⁰ olarak kurulması hem de payların tek kişide toplanması hâlinde tek pay sahibinin adı, yerleşim yeri ve vatandaşlığı da tescil ve ilan edilir. Aksi hâlde doğacak zarardan, bildirimde bulunmayan pay sahibi ve tescil ve ilanı yaptırmayan yönetim kurulu sorumludur.²¹

(3) Şirket, tek pay sahibi²² olacak şekilde kendi payını iktisap edemez; ettiremez.

A. Kuruluş Aşaması

TTK 338. maddesi (1) uyarınca “Anonim şirketin kurulabilmesi için pay sahibi olan bir veya daha fazla kurucunun varlığı şarttır.” düzenlemesi sonrası Avrupa Birliği mevzuatlarına uygun olarak anonim şirketin bir paydaş tarafından kurulması imkanı getirilmiştir. Anonim şirket; TTK 329. maddesinde “Sermayesi belirli paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız mal varlığı ile sorumlu bulunan şirket” olarak tarif edilmiştir.

Ancak “Özel kanunlara bağlı anonim şirketler başlıklı MADDE 330- (1) Özel kanunlara tabi anonim şirketlere, özel hükümler dışında bu kısım hükümleri uygulanır.” denilmek suretiyle özel kanunlarla kurulmuş anonim şirketlerde ilgili kanunlar uyarınca hareket edilmesi gerekmektedir.

Anonim Şirket’in kurucuları gerçek ve/veya tüzel kişilerdir. 6762 sayılı Eski TK 277. maddesinde; Anonim şirket kurulması için şirkette pay sahibi en az beş (5) kurucu ortağın bulunması ve şirketin faaliyeti esnasında her zaman bu sayının muhafaza edilmesi gerekliliği ile bunun yanısıra ortak sayısının beşin (5)’in altına düşmesi Eski TK 434 madde uyarınca şirketin münfesihi sayılması sebebi olmasına karşılık TTK da şirket kurulurken veya şirketin faaliyeti esnasında bir paydaşın varlığı yeterli sayılmıştır.

Eski TK uygulaması döneminde, bu zorlayıcı düzenleme karşısında anonim şirketlerde sırf ortak sayısının beşi bulması için esasen gerçek sermayedar olmayan farklı miktarda paylara sahip gerçek ve/veya tüzel kişi ortaklar kurucu olarak gösterilir ve ticari faaliyetlerin devamında bu ortaklık sayısını muhafaza edebilmek için en az beş gerçek ve/veya tüzel kişi paydaş olarak belirlenirdi.

TTK bu zorlayıcı düzenlemeyi ortadan kaldırmayı hedeflemiştir

B. TTK Uyarınca Kuruluştan Sonra Paydaş Sayısının Bire Düşmesi

Paydaş sayısının kuruluştan sonra bir paydaşa düşmesi durumunda ise TTK özel bir düzenleme getirmiştir. Bu düzenleme uyarınca anonim şirketin bir paydaşlı hale gelmesi durumunda tescil ve ilan zorunluğu getirilmiştir.

²⁰ Bkz. dipnot 18.

²¹ Madde gerekçesi şöyledir: “İkinci fıkra: İkinci fıkra, işlem ve hukuk güvenliği ile şeffaflık ilkelerinin gereği olarak öngörülmüştür; 574’üncü madde ile koşuttur.”

²² Bkz. dipnot 18.

TTK 338/2. maddesi uyarınca “*Pay sahibi sayısı bire düşerse, durum, bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazı ile bildirilir. Yönetim kurulu bildirim aldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket olduğunu tescil ve ilan ettirir.*

Ayrıca, hem şirketin tek pay sahipli olarak kurulması hem de payların tek kişide toplanması hâlinde tek pay sahibinin adı, yerleşim yeri ve vatandaşlığı da tescil ve ilan edilir. Aksi hâlde doğacak zarardan, bildirimde bulunmayan pay sahibi ve tescil ve ilanı yaptırmayan yönetim kurulu sorumludur.”

Anonim şirketin pay sahibi sayısının bire düşmesi durumunda bildirimde bulunmayan ve bildirimde bulunmayan bunu tescil ve ilan ettirmeyen yönetim kurulu doğacak zararlardan sorumludur.

Anılan madde yeterince açık değildir.

1. Paydaş(lar) Yönünden

Şöyle ki; birden çok paydaşla kurulmuş veya ticari faaliyeti esnasında birden çok paydaşlı hale gelmiş bir anonim şirketin payları gerçek veya tüzel bir kişide toplanırsa bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazı ile bildirilecektir.

Bu bildirim kimin yapacağı hususu, TTK 338/2. maddesi bu bildirim yapılmamasından dolayı doğabilecek zarardan bildirimde bulunmayan “pay sahibi” sorumlu olacaktır denilmek suretiyle belirlenmek istenmiştir. Ancak, madde metni tekil olarak “pay sahibi” demek suretiyle bildirim yükünün bütün payları iktisap etmiş paydaşta mı yoksa, paylarını devir eden paydaş(lar)ın da bildirimde bulunması gerekip gerekmeyeceği madde metninden anlaşılmamaktadır. Son işlemin taraflarından herhangi birinin bu bildirimde bulunması yeterli olacaktır mıdır?

Anonim şirket payları satış, bağışlama, rehin, trampa, miras, miras sözleşmesi, intifa, alım, şufa, vefa gibi hukuki işlemlere konu olabilir. Anonim şirketlerde pay sahipliği iki şekilde kazanılır. Bunlarda ilki aslen iktisap, ikincisi ise devren iktisaptır. Aslen iktisap, şirketin kuruluşunda veya sermaye artırımında payın taahhüt edilmesi yoluyla olur. Bu kazanım hali, kuruluşta esas sözleşmenin veya sermaye artırımında genel kurul aracılığı ile tadil edilen esas sözleşme değişikliğinin ticaret sicil memurluğu tarafından tescil edilmesi ile tamamlanmış olur. Devren iktisap ise, senede bağlanmamış çıplak payın veya senede bağlanmış payın devir alınması yolu ile gerçekleşir.

Payın devrini takip eden hukuki prosedür pay devrinin şirket pay defterine yönetim kurulu kararı sonrası kaydedilmesidir. Şirketin paylarını devir alan kişi(ler) ve/veya paylarını devreden paydaş (lar) payların devredildiğini yönetim kuruluna bildirecek ve payın devrini pay defterine kaydedilmesini talep edeceklerdir.

Pay defterine kayıt yükümlülüğü yönetim kurulundadır.

Dolayısıyla her durumda pay defterine kayıt aranan bir hukuki düzenleme karşısında paydaş sayısının bir veya birden fazla olması arasındaki ayırım TTK da net biçimde belirlenmemiştir.

Bu madde düzenlemesi uyarınca birden fazla paydaşlı anonim şirketlerde her bir pay devrinin yönetim kuruluna işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde bildirilmesi mi gerekecektir?

Bir başka örnekle açıklamak gerekirse; (A) şirkette sahip olduğu %30 payını (B) ye devretmiş ancak devir yönetim kuruluna yedi gün içinde bildirilmemiştir. (C) şirkette sahip olduğu %40 payını (B) ye devretmiş ancak devir yönetim kuruluna yedi gün içinde bildirilmemiştir, (D) şirkette sahip olduğu %30 payını (B) ye devretmiştir ancak devir yönetim kuruluna yedi gün içinde bildirilmemiştir. Sonuçta (B) şirketin tüm paylarına sahip olmuş ve şirket tek paydaşlı hale gelmiştir.

Yukarıda yer alan hukuki işlemlerin tarihleri farklı olabilmelerine karşılık herhangi bir hukuki işlemin sonuçlanması şarta bağlanmış, sonradan iptal edilmiş, feshedilmiş olması gibi durumlarda en son işlem ve tarihi hangisi olacaktır?

TTK 338. maddesi uyarınca pay sahibi sayısı bire düşerse, durum bu sonucu doğuran işlem tarihinden itibaren yedi gün içinde yönetim kuruluna yazılı olarak bildirilir.

Uğranılan zarardan bildirimde bulunmayan pay sahibi sorumludur. Cümleden de anlaşılacağı üzere maddede pay sahibi denilmektedir. Zararın ne olabileceği konusu madde metninden anlaşılacakla birlikte, zarara uğradığını iddia eden kişi kimi dava edecektir? Zarara uğrayan kişi önce şirketin hangi işlem sonucu tek paydaşlı duruma düştüğünü tespit edecek olup bunu bildirmeyen devreden paydaş mı yoksa devir alan paydaş mı veya her paydaş birlikte mi dava edecektir? Burada müteselsil bir sorumluluk var mıdır?

Paylarını devreden paydaş (lar) kendi pay devir işleminin şirketi tek paydaşlı şirket haline getirmediğini savunabilecekler midir?

Hayatın olağan akışına göre aykırı bir benzetme olsa da bir an için anonim şirkette tüm payların alınıp alınmadığının bilinemediği bir durumda bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen paydaş doğacak zararlardan sorumlu olacaktır.

TTK yeni düzenlemesi uyarınca tek paydaşa düşen anonim şirkette tek paydaşın sorumluluğu acaba kusursuz sorumluluk benzeri bir düzenleme midir?

Zararın saptanması, tazminatın belirlenmesi, yetkili mahkeme, zamanaşımı konularında, kusursuz sorumluluğu düzenleyen hükümlerde aksi belirtilmiş olmadıkça, Borçlar Kanunu'nun kusura dayanan sorumluluk hükümleri (TBK m.50-58, m.72) uygulanır.

TTK 338. maddede ise yazılı bildirimde bulunmayan paydaşın doğacak zarardan sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Zararı, zarara uğrayan kişinin ispat etmesi gerekir. Bildirimde bulunmayan paydaşın kusurlu olup olmadığının bir önemi yok mudur? TTK 338. madde bu yönüyle de belirsizlik göstermektedir.

2. Yönetim Kurulu Yönünden

a. Süreler

Yönetim kurulu şirketin pay sahibi sayısının bire düştüğü bildirim alınıldığından paydaş tarafından bildirilmesi üzerine yazılı bildirim alınıldığı tarihten itibaren yedi gün içinde şirketin tek pay sahipli²³ bir anonim şirket olduğunu tescil ve ilan ettirir.

Yönetim kurulu yedi günü nasıl hesaplayacaktır?

Ancak, TTK 338. maddesinde yer alan yedi günlük süre bildirim alınıldığı tarihten itibaren başlamaktadır. Nitekim Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 23. maddesi TTK'nın yürürlüğe girmesinden önce tek ortaklı bir şirket haline gelen anonim ortak paydaşının TTK'nın yürürlüğe girmesinden itibaren 15 gün içinde yönetim kuruluna bildirimde bulunması gerektiğini belirtmekte ve devamında ise,²⁴ yönetim kurulunun tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, Türk Ticaret Kanununun 338 ve 574'üncü maddelerinde öngörülen hususları tescil ve ilân ettirirler demektir.

Bu görüş doğru ise bildirim yönetim kurulu tarafından alındığı tarih ilk gün sayılacaktır. Sürenin hesabı bu şekilde yapılacak ise bu düzenleme genel kabul gören gün hesaplamalarına aykırı bir durum yaratmaktadır. Örneğin tebligat ile ilgili süre tebligatın alındığı tarihi takip eden günden başlamaktadır. Borçlar Kanunu madde 92 ye göre sözleşmenin kurulduğu gün dikkate alınmaz.²⁵

Bildirimi alan yönetim kurulu ayrıca bu süre içinde bir karar alıp pay devrini pay defterine işlemesi gerekmektedir.

Yönetim kurulunun pay devrinin TTK ve esas sözleşme uyarınca pay defterine kaydedilmesini uygun görmediği bir durumda ne olacaktır?

²³ Yukarıda 18 no.lu dipnot.

²⁴ IV - TEK PAY SAHIPLI ANONİM ŞİRKETLER İLE TEK ORTAKLI LİMİTED ŞİRKETLER Madde 23 - (1) Herhangi bir sebeple bir anonim şirketin tek pay sahibi ve bir limited şirketin tek ortağı olan gerçek veya tüzel kişi, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren onbeş gün içinde, bu sıfatını, adını, adresini, vatandaşlığını, anonim şirketlerde yönetim kuruluna, limited şirketlerde müdüre veya müdürlere noter aracılığıyla bildirir. Bildirimin muhatapları, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, Türk Ticaret Kanununun 338 ve 574'üncü maddelerinde öngörülen hususları tescil ve ilân ettirirler; aksi hâlde anılan maddelerde öngörülen hukuki sonuçlar doğar.

²⁵ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu madde 92 - Bir borcun veya taraflardan birine düşen herhangi bir yükümlülüğün sözleşmenin kurulmasından başlayarak belli bir sürenin sonunda ifası gerekiyorsa, ifa zamanı aşağıdaki biçimde belirlenir: 1. Gün olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün sayılmaksızın, bu sürenin son günü dolmuş olur.

TTK 338. maddesinin tescil ve ilanının bildirimden itibaren yedi gün içinde yapılmasını istediği bir durumda bu düzenlemeyi nasıl anlamamız gerekecektir?

TTK 494. maddesi yönetim kurulunun pay devrine onay vermesi halini düzenlemiştir.

b) Hükümleri

MADDE 494- (1) Devir için gerekli olan onay verilmemiş süreci, payların mülkiyeti ve paylara bağlı tüm haklar devredende kalır.

(2) Payların miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri veya cebri icra gereği iktisap edilmeleri hâlinde, bunların mülkiyeti ve bunlardan kaynaklanan malvarlığına ilişkin haklar derhâl; genel kurula katılma haklarıyla oy hakları ise ancak şirketin onayı ile devralana geçer.

(3) Şirket, onaylamaya ilişkin istemi, aldığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde reddetmemişse veya ret haksızsa, onay verilmiş sayılır.

Anılan maddeye göre yönetim kurulunun şirketteki pay devrini onaylama veya reddetme kararı verebilmesi için kanunen tanınan süre üç aydır. Üç ay içinde karar alınmadığı takdirde veya ret kararı haksızsa pay devrine onay verilmiş sayılmaktadır.

TTK 338. maddesi bu yönüyle de açık değildir. TTK 494. ile TTK 338. maddeleri süreler bakımından farklı bir düzenleme getirmektedir.

TTK 338. maddesinin özel bir düzenleme olduğu karinesi iddiası karşısında yönetim kurulu birden çok üyeye sahip olduğu bir durumda toplantı daveti, toplantı gündemi gibi esas sözleşmesinde yer alan düzenlemeler ne olacaktır?

Esas sözleşmesinde toplantı gününün toplantı davetinin yapıldığı tarihten sonra en erken on beş gün sonrasında toplanacağı öngörülen varsayımsal bir durumda yönetim kurulu TTK 338. maddesindeki düzenlemesine göre süresinde tescil ve ilanı yaptırılmayacak ve varsa doğacak zarardan sorumlu olacaktır.

b. Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu

Yönetim Kurulu üyelerinin sorumluluk durumları²⁶ TTK'nın farklı maddeleri içerisinde belirlenmiştir.

- TTK 451. maddesi uyarınca, yönetim kurulu bir kurul halinde veya üyelerinin kişisel olarak kötü niyetle genel kurul kararı aleyhine iptal davası açmasından doğan sorumluluk,²⁷

²⁶ Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu-2021- Dr. Öğretim Görevlisi Serhan Dinç - sayfa 91 ve devamı.

²⁷ 451(1) IV - Kötü niyetle iptal ve butlan davası açanların sorumluluğu
Madde 451 - (1) Genel kurulun kararına karşı, kötü niyetle iptal veya butlan davası açıldığı takdirde, davacılar bu sebeple şirketin uğradığı zararlardan müteselsilen sorumludurlar.

- TTK 549. maddesi uyarınca, esas sermayenin usulsüz olarak arttırılmasından veya azaltılmasından doğan sorumluluk,²⁸
- Şirketin iflası halinde Yönetim Kurulu üyelerinin sorumluluğu,
- TTK 393. maddesi uyarınca müzakerelere katılma yasağının ihlal edilmesinden doğan sorumluluk,
- TTK 395. maddesi uyarınca, ortaklıkla işlem yapma yasağının ihlal edilmesinden doğan sorumluluk,²⁹
- TTK 396. maddesi uyarınca Rekabet Yasağının ihlal edilmesinden doğan sorumluluk,³⁰
- TTK 549. maddesi uyarınca Belge ve beyanların kanuna aykırı olmasından doğan sorumluluk,

Yukarıda belirtilen yönetim kurulu ve üyeleri için getirilmiş bazı hukuki sorumluluk halleri dikkate alındığında şirketin bir paydaşa düştüğü bir durumda yönetim kurulu ve üyeleri kendileri için getirilmiş hukuki sorumluluklar ve en mühimi sahip oldukları haklar ve yetkiler nedeniyle tek kişilik anonim şirketini kendisine yapılan bildirimden itibaren yedi gün içinde tescil ve ilan ettiremeyebilir.

Şöyle ki: paydaş(lar) tarafından yapılmış bildirim alan yönetim kurulu öncelikle gündemi belirleyerek bir toplantı tarihini belirlemek zorundadır.

Toplantı davetini alan her bir üye TTK 392. maddesi uyarınca bilgi alma ve inceleme hakkını kullanmak isteyebilir.³¹

²⁸ I - Belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olması

Madde 549 - (1) Şirketin kuruluşu, sermayesinin artırılması ve azaltılması ile birleşme, bölünme, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma gibi işlemlerle ilgili belgelerin, izahnamelerin, taahhütlerin, beyanların ve garantilerin yanlış, hileli, sahte, gerçeğe aykırı olmasından, gerçeğin saklanmış bulunmasından ve diğer kanuna aykırılıklardan doğan zararlardan, belgeleri düzenleyenler veya beyanları yapanlar ile kusurlarının varlığı hâlinde bunlara katılanlar sorumludur.

²⁹ VI - Şirketle işlem yapma, şirkete borçlanma yasağı

Madde 395 - (1) Yönetim kurulu üyesi, genel kuruldan izin almadan, şirketle kendisi veya başkası adına herhangi bir işlem yapamaz; aksi hâlde, şirket yapılan işlemin batıl olduğunu ileri sürebilir. Diğer taraf böyle bir iddiada bulunamaz.

³⁰ Madde 396 - (1) Yönetim kurulu üyelerinden biri, genel kurulun iznini almaksızın, şirketin işletme konusuna giren ticari iş türünden bir işlemi kendi veya başkası hesabına yapamayacağı gibi, aynı tür ticari işlemlerle uğraşan bir şirkete sorumluluğu sınırsız ortak sıfatıyla da giremez.

³¹ 3. Bilgi alma ve inceleme hakkı

Madde 392 - (1) Her yönetim kurulu üyesi şirketin tüm iş ve işlemleri hakkında bilgi isteyebilir, soru sorabilir, inceleme yapabilir. Bir üyenin istediği, herhangi bir defter, defter kaydı, sözleşme, yazışma veya belgenin yönetim kuruluna getirilmesi, kurulca veya üyeler tarafından incelenmesi ve tartışılması ya da herhangi bir konu ile ilgili yöneticiden veya çalışandan bilgi alınması reddedilemez. Reddedilmişse dördüncü fıkra hükmü uygulanır.

Herhangi bir yönetim kurulu üyesinin bilgi ve evrak talep etmesi anılan maddeye göre reddedilemez bir taleptir.

Bu durumda şirketin tek paydaşlı bir ortaklık haline geldiğinin paydaş tarafından bildirilmesi durumunda herhangi bir üye TTK 392. maddesi uyarınca bilgi alma hakkını kullanmak isterse, bilgi ve belge toplanmasının da yedi gün içinde tamamlanması gerekeceğinin mi anlaşılması gerekecektir?

Bilgi alma hakkının kullanılmasından sonra belki bir üyenin veya birden fazla üyenin müzakerelere katılmama kararı verebileceği de göz ardı edilmemesi gereken bir husustur.

Bu ve/veya sair sebeplerle TTK 494/3. maddesi “*Şirket, onaylamaya ilişkin istemi, aldığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde reddetmemişse veya ret hakkızsızsa, onay verilmiş sayılır.*” düzenlemesi için yönetim kuruluna üç aylık bir süre vermiştir.

Halbuki TTK 338. maddesi uyarınca yönetim kurulunun tescil ve ilan yaptırması için sadece yedi günlük bir süresi bulunmaktadır. Madde bu haliyle yönetim kurulu üyelerinin diğer sorumluluklarından muaf tutmamakta aksine bu sorumlulukları yanında yönetim kuruluna yeni bir sorumluluk daha yüklemektedir.

Çalışmamızda tespit etmeye çalıştığımız nokta paydaşın tek paydaşlı şirkete dönüştüğüne nasıl karar verdiği ile yönetim kurulunun bu bildirim almasından itibaren yedi gün içinde keyfiyeti tescil ve ilan etmemesi halinde doğacak zararlardan bildirim yapmayan paydaş(lar) ve bildirim alan yönetim kurulunun tescil ve ilanı yapmamasından doğan zararlardan sorumlu olduklarıdır.

Tek paydaşa düştüğünü iddia eden paydaş son işlemi ve bağlı olarak hukuki durumunu nasıl belirleyecektir?

Paydaş kendi belirlemesine göre son işleme göre bildirimde bulunmuş ve keyfiyeti yönetim kuruluna bildirmiştir.

Ancak, birden fazla paydaşla paylarının devri ile ilgili hukuki işlem yapmış olan paydaşın hukuki işlemlerinden önce gelenlerinden herhangi biri hakkında kanuni süreler içinde hukuki bir ihtilaf doğması ihtimali vardır.

Bu bakımdan paydaşa yedi gün içinde bildirim yükü getirilmesi ile yönetim kuruluna bildirim almasından sonra yedi günlük tescil ve ilan yükümlüğü getirilmesi hukuki sorunlar yaratabilecektir.

Ayrıca, yönetim kurulu, şirket paydaş(ları) tarafından ortaklığın tek paydaşlı şirket olduğuna ilişkin bildirim olmadığı halde çeşitli pay devirlerini pay defterine kayıt aşamasında ortaklığın tek paydaşa düştüğünü tespit etmesi durumunda madde metnine göre tescil ve ilan yükümlülüklerinin paydaş(lar) tarafından yapılması gereken bildirim şartına bağlı olan yönetim kurulunun böyle bir durumda re’sen hareket etme imkanı veya yükümlülüğü var mıdır? Yönetim kurulunun buna ilişkin sorumluluğu TTK 338. maddede belirlenmemiştir. 2009/102 sayılı

Yönerge 3'üncü maddesi şirketin paylarının bir kişide toplanması durumunda bu hususun ve tek paydaşın kimliğinin tescile ilişkin 68/151/CEE sayılı yönergeye atıf yaparak tescil ve ilan edilmesi gerektiğini belirtmektedir.³² 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 23. maddesi TTK'nın yürürlüğe girmesinden önce tek ortaklı bir şirket haline gelen anonim ortak paydaşının TTK'nın yürürlüğe girmesinden itibaren 15 gün içinde yönetim kuruluna bildirimde bulunmasını istemiştir.³³

Bu durumda tek paydaşlı hale gelen şirketin tek paydaşı keyfiyeti her durumda bildirme yükümlülüğü olduğu ve bu bildirim olmadan yönetim kurulunun re'sen hareket edemeyeceği düşünülmelidir.

Bu nedenlerle TTK 338. maddesi paydaşa bildirim yükümlülüğü getirerek farklı bir düzenleme getirmiştir. Bir başka deyişle tek paydaşlı bir şirkete dönülmüş olması sadece tek paydaş kalma iradesinin ilgili paydaş tarafından ileri sürülmesi bir ön şart mıdır?

Nitekim TTK 338/2. maddesi "... *Yönetim kurulu bildirim aldığı tarihten itibaren yedi gün içinde, şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket olduğunu tescil ve ilan ettirir.*" Düzenlemesi altında tek paydaşlı olma iradesi bulunmaktadır.

Anonim şirket TTK 329. maddesi uyarınca "anonim şirket sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir." Buna bağlı olarak TTK 487 uyarınca pay senedinin itibari değerinin, kaç payı içerdiğini belirtmesi gerekmektedir.

Bu durumda, yönetim kurulu bildirim aldıktan sonra tescil ve ilan edeceği husus TTK 338/2. Maddesine göre şirketin tek pay sahipli bir anonim şirket olacaktır.

Tek pay ile tek paydaş aynı hukuki kavramlar değildir. Bu sebeple tek paydaşa düşen bir anonim şirkette tek paydaş yönetim kuruluna şirketin tek paydaşlı olduğunu bildirmesindeki amaç sahip olduğu payları devir ve temlik etmeyeceği iradesi olmakta ve bu bildirim alan yönetim kurulu da çıkarılmış pay senetlerinin sayısı ve kupürleri dikkate almayarak şirketin sermayesini temsil eden bir tek pa-

³² Article 3

Where a company becomes a single-member company because all its shares come to be held by a single person, that fact, together with the identity of the sole member, must either be recorded in the file or entered in the register as referred to in Article 3(1) and (2) of Directive 68/151/EEC or be entered in a register kept by the company and accessible to the public.

³³ IV - Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler ile Tek Ortaklı Limited Şirketler

Madde 23 - (1) Herhangi bir sebeple bir anonim şirketin tek pay sahibi ve bir limited şirketin tek ortağı olan gerçek veya tüzel kişi, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren onbeş gün içinde, bu sıfatını, adını, adresini, vatandaşlığını, anonim şirketlerde yönetim kuruluna, limited şirketlerde müdüre veya müdürlere noter aracılığıyla bildirir. Bildirimin muhatapları, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde, Türk Ticaret Kanununun 338 ve 574'üncü maddelerinde öngörülen hususları tescil ve ilân ettirirler; aksi hâlde anılan maddelerde öngörülen hukuki sonuçlar doğar.

yın bulunduğunu ve pay sahibinin kimliğini mi tescil ve ilan edecektir? Farklı bir ifade ile şirketin sermayesi tek bir payda mı toplanması gerekmektedir?

TTK 338. maddesi uyarınca paydaşın bilgilendirmesi iradesi şirketin paydaş sayısının bire düşmesi olurken TTK 338/2. maddesi uyarınca yönetim kurulunun tescil ve ilan ettireceği husus şirketin tek pay sahipli bir şirket olacaktır.

Kanaatimce, maddenin bu haliyle TTK ya dahil edilmesinde TTK gerekçesinde yer almış olmasına karşılık AT yönergelerinin belirlemelerinin dikkate alınmış olmasına karşılık tek paydaşlı bir şirkette tek paydaşın iradesi önem arz etmekte olduğu karinesi doğmaktadır.

Şöyle ki; Gerek TTK gerekçesinde gönderme yapılan yönergeler gerek tek kişilik sınırlı sorumlu ortaklıkların belirlendiği 21 Aralık 1989 tarih 89/667/EEC sayılı ve 16 Eylül 2009 tarih 2009/102/EC sayılı *Yönergelerde*,³⁴ genel olarak *şeffaflığı ve organların işlemleri konusunda üçüncü kişileri koruyucu kurallar sermayenin korunması, bir şirketin kendi hisse senetlerini iktisabı, şirketlerin birleşmeleri, birleşme türleri, yılsonu finansal tabloları, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının uygulanması, şirketlerin bölünmeleri, bölünme kavram ve türlerinin tanımı, kısmi küllî halefiyet ilkesi, konsolide hesaplar, kanunî denetleme sorumluluğu taşıyan kişilerin, yani denetçilerin şirket hesaplarına ilişkin finansal tabloları onaylaması, başka bir ülkenin hukukuna tâbi bazı ortaklıkların üye ülkelerden birinde şube açmaları, Uluslararası Muhasebe Standartlarının Uygulanması* esaslarının dikkat alınması gerekeceği saptanmıştır.

Ancak önemle belirtmek gerekir ki anılan 2009/102/EC sayılı yönergenin 2. ve 3. paragraflarında hangi yönergelerin sınırlı sorumlu ortaklıklara uygulanacağını belirtmektedir. Buna göre 68/151 sayılı kamuyu aydınlatma yönergesi, 78/660/EC bazı ortaklıkların yılsonu finansal tablolarına ilişkin yönergesi, 89/349 sayılı konsolide hesaplara ilişkin yönergesi, 77/91 sayılı kuruluş ve sermayenin korunmasına ilişkin “sermaye yönergesi” yönergesinin tüm sınırlı sorumlu ortaklıklara uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

Kanaatimce, yukarıdaki düzenlemelere ilave olarak 2009/102/EC sayılı direktifin 5’inci paragrafı da TTK 338 in belirlediği zararının sınırlarını çizen bir başka düzenlemedir.³⁵

³⁴ Bkz. dipnot 14 ve 16.

³⁵ (5) A private limited liability company may be a single-member company from the time of its formation may become one because its shares have come to be held by a single shareholder. Pending the coordination of national provisions on the laws relating to groups, Member States may lay down certain special provisions and penalties for cases where a natural person is the sole member of several companies or where a single-member company or any other legal person is the sole member of a company. The sole aim of this power is to take account of the differences which exist in certain national laws. For that purpose, Member States may in specific cases lay down restrictions on the use of single-member companies or remove the limits on the liabilities of sole members. Member States are free to lay down rules to cover the

Buna göre anılan Yönerge tek kişilik sınırlı sorumlu ortaklık haline gelen şirketin bilhassa ödenmiş sermayesinin güvenceye alınmasının önemini vurgulamış ve üye devletlerin tek kişi ortaklı şirketlerin tek paydaşın birden çok tek paydaşlı şirkette ortak olup olmayacağı, tek paydaşlı bir şirketin başka bir tek paydaşlı şirkette paydaş olup olmayacağına ilişkin düzenlemeler, yasaklamalar getirebileceğini belirlemiştir.

Bu noktadan hareketle de tek paydaşa düşen bir şirketin ve tek paydaşın kimliğinin tescil ve ilan edilmesi gerektiğini önermiştir.

Bu karara dayanak yapılan 9 Mart 1968 tarihli İlk Konsey Yönergesi'nin Birinci Bölüm 3. maddesinde üçüncü kişilerin tescil edilen hususlardan ancak ilan sonrası öğrenebileceğini, tescil edilen hususun ise ancak şirketin üçüncü kişinin tescil keyfiyetinden haberdar olduğunu ispat etmesi halinde üçüncü kişiye ileri sürülebileceğini hüküm altına almıştır.³⁶

Netice;

Yönergeler ışığında çok paydaşlı bir şirketin tek paydaşlı bir şirkete dönüşmesinde tescil ve ilanın sebep ve amaçları belirlenmiş olup bunun gerçekleşmesi durumunda ise korunan menfaatler ile yükümlülükler belirlenmiştir.

Bir başka deyişle sebep sonuç ilişkisi içinde sorumluluklar belirlenmiştir.

Buna karşılık TTK 338. maddesi tek paydaşlı hale gelen bir şirkette yedi gün içinde bildirimde bulunmayan paydaş ve bildirim karşın yedi gün içinde tescil ve ilan yaptırmayan yönetim kurulunu doğabilecek zararlardan sorumlu tutmaktadır.

Bu hukuki düzenleme hem TTK hükümlerine aykırı hem zarar kavramının ve dava açabilmesi için hukuki yararı³⁷ arayan Hukuk Muhakemeleri Kanunu bakımından dava açacak üçüncü kişiler bakımından belirsizlikler içermektedir.

risks that single-member companies may present as a consequence of having single members, particularly in order to ensure that the subscribed capital is paid.

(6) The fact that all the shares have come to be held by a single shareholder and the identity of the sole member should be disclosed by an entry in a register accessible to the public.

³⁶ 5. The documents and particulars may be relied on by the company as against third parties only after they have been published in accordance with paragraph 4, unless the company proves that the third parties had knowledge thereof. However, with regard to transactions taking place before the sixteenth day following the publication, the documents and particulars shall not be relied on as against third parties who prove that it was impossible for them to have had knowledge thereof.

³⁷ Hukuk Muhakemeleri Kanunu İKİNCİ BÖLÜM Dava Şartları ve İlk İtirazlar Madde 114

BİRİNCİ AYIRIM

Dava Şartları

(1) Dava şartları şunlardır:

a, b, c, d, e, f, g

h) Davacının, dava açmakta hukuki yararının bulunması.

Bilhassa zarar tanımının belirgin hale getirilmesi ve yukarıda temas etmeye çalıştığım sair konuların açıklığa kavuşturulması gerektiği kanaatimi paylaşmak isterim.

Aksi halde süreleri kaçıran paydaşın paylarından bir bölümünü gerçek sermayedar olmayan birine (saman adam, iğreti ortak) devrederek bu sorumluluktan kaçınma yollarını arama ihtimalini ortaya çıkarır.

Ayrıca tek paydaşlı bir şirketin çok paydaşlı bir şirkete dönüşürken, yapılmasının uygun olacağını düşünerek tescil ve ilan konularının da TTK düzenlemesinin de belirsiz olduğunu belirtmek isterim. TTK hükümleri uyarınca pay devirleri ve yeni paydaş isimleri ve unvanları tescil ve ilan edilmemektedir. Hatta genel kurul tutanaklarında bile toplantıya katılanların ismen belirlenmelerine de gerek yoktur. Tek paydaşlı iken çok paydaşlı bir şirkete dönüşen anonim şirket sicil kaydında tek paydaşlı şirket olarak gözükmeye devam edecektir.

KAYNAKÇA

DİNÇ, Serhan, *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*, Seçkin Yayıncılık, 2021.

TEKİNALP, Ünal, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, Vedat Kitapçılık, 2020.

AVRUPA TOPLULUĞU YÖNERGELERİ

68/151 sayılı ve 09/03/1968 tarihli.

77/91 sayılı 13/12/1976 tarihli.

78/855 sayılı ve 09/10/1978 tarihli.

78/660 sayılı ve 25/07/1978 tarihli.

82/891 sayılı ve 17/12/1982 tarihli.

83/349 sayılı ve 13/06/1983 tarihli.

89/666 sayılı ve 21/12/1989 tarihli.

89/667 sayılı ve 30.12.1989 tarihli.

2009/102 sayılı ve 16 Eylül 2009 tarihli.

1606/2002 sayılı ve 19/07/2002 tarihli.

YÖNETMELİKLER

Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik - (RG: 28 Ağustos 2012 - 28395).

Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporlarının Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik - (RG: 28 Ağustos 2012 - 28395).

Ticaret Şirketlerinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik - (RG: 28 Ağustos 2012 - 28395).

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik - (RG: 28 Kasım 2012 - 28481).

Bağımsız Denetim Yönetmeliği - (RG: 26 Aralık 2012 - 28509).

Ticaret Sicili Yönetmeliği - (RG: 27 Ocak 2013 - 28541).

Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik - (RG: 31 Mayıs 2013 - 28663).

TEBLİĞLER

Kâr Payı Avansı Dağıtımı Hakkında Tebliğ - (RG: 9 Ağustos 2012 - 28379).

Halka Açık Olmayan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Birikimli Oy Kullanımına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Ağustos 2012 - 28396).

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Ağustos 2012 - 28396).

Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Ağustos 2012 - 28396).

Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ - (RG: 19 Ekim 2012 - 28446).

Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Aynı Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ - (RG: 30 Ekim 2012 - 28453).

Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ - (RG: 15 Kasım 2012 - 28468).

Ticari Defterlere İlişkin Tebliğ - (RG: 19 Aralık 2012 - 28502).

Mal ve Hizmet Tedarikinde Alacaklıya Yapılan Geç Ödemelere İlişkin Temerrüt Faiz Oranının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ - (RG: 29 Aralık 2012 - 28512).

Münfesi Olmasına veya Sayılmasına Rağmen Tasfiye Edilmemiş Anonim ve Limited Şirketler ile Kooperatiflerin Tasfiyelerine ve Ticaret Sicili Kayıtlarının Silinmesine İlişkin Tebliğ - (RG: 30 Aralık 2012 - 28513).

Ticaret Unvanları Hakkında Tebliğ - (RG: 14 Şubat 2014 - 28913).

Şirket Kuruluş Sözleşmesinin Ticaret Sicili Müdürlüklerinde İmzalanması Hakkında Tebliğ - (RG: 6 Aralık 2012 - 29910).

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 376'ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ - (RG: 15 Eylül 2018 - 30536).

Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ - (RG: 06 Nisan 2021 - 31446).